

Organisation for
ledelse &
erhvervsøkonomi

Udvalgssekretariatet
Folketingets Uddannelsesudvalg
Christiansborg
1240 København K

Søtorvet 5
Postboks 2043
1012 København K

Telefon 33 14 14 46
Telefax 33 14 11 49

www.civiloekonomerne.org
info@civiloekonomerne.org

Bank: Unibank A/S
IBAN DK07
21910102333519
S.W.I.F.T.address:
NDEADKKK
SENR.: 25494210

Medlem af CIADEC
Medlem af NCF
Medlem af AC

26. juli 2005

Hermed kopi af høringsvar vedrørende mobilisering af Europas intellektuelle ressourcer for runddeling til medlemmerne af Folketingets Uddannelsesudvalg.

Med venlig hilsen

CIVILØKONOMERNE

Povl Tiedemann

Bilag

Hanne Riddersborg

Undervisningsministeriet
Uddannelsesstyrelsen
Den internationale enhed
Vester Voldgade 123
1552 København V

Sendt pr. e-mail til:
hanne.riddersborg@uvm.dk
john.isaksen@uvm.dk

Søtorvet 5
Postboks 2043
1012 København K

Telefon 33 14 14 46
Telefax 33 14 11 49

www.civiloekononerne.org
info@civiloekononerne.org

25. juli 2005

Bank: Unibank A/S
IBAN DK07
21910102333519
S.W.I.F.T.address:
NDEADKKK
SENR.: 25494210

Medlem af CIADEC
Medlem af NCF
Medlem af AC

Høring vedrørende mobilisering af Europas intellektuelle ressourcer.

Under henvisning til Ministeriets skrivelse modtaget via Akademikernes Centralorganisation den 30. juni 2005, kommenterer Civiløkonomerne som følger med udgangspunkt i Meddelelse fra Kommissionen KOM (2005) 152 endelig, dateret Bruxelles den 20.4.2005:

Eftersom de fleste universiteter er stærkt afhængige af staterne og dårligt forberede på den globale konkurrence om talenter, ressourcer og prestige, vil det være nødvendigt at udvikle langt større mangfoldighed end hidtil når det gælder målgrupper, undervisningsmetoder, optagelse, afgang, fagkombinationer, etc. - samt ikke mindst universiteternes finansiering og samarbejde med erhvervslivet.

Etablering af varige partnerskaber er en forudsætning for en struktureret udveksling af personale og udvikling af studieordninger, som modsvarer erhvervslivets behov for akademikere og forskere. En sådan udvikling kræver flerårige investeringer.

Eftersom det står klart at de europæiske universiteter er nødt til at tiltrække en meget større andel af ressourcer fra erhvervslivet, må det erkendes at dette kun kan ske gennem partnerskaber, som begge parter har interesse i.

Udviklingen af bæredygtige partnerskaber mellem universiteter og erhvervsliv vil være afhængig af, om der findes attraktive incitament, eksempelvis i form af skattefordele.

Civiløkonomerne støtter hermed Kommissionens opfordring til at sikre, at skatereglerne muliggør og tilskynder til partnerskaber mellem erhvervslivet og universiteterne.

Civiløkonomerne

Side 2

I tillæg hertil støtter Civiløkonomerne Kommissionens opfordring om at overveje, hvorvidt den nuværende danske finansieringsmodel giver alle kvalificerede studerende fair adgang til at udnytte deres evner fuldt ud. Der opfordres her til, med udgangspunkt i det aktuelle regeringsgrundlag, at træffe forberedelser til at udnytte mulighederne for en nærmere tilknytning af uddannelsesmidlerne til den enkelte studerende.

Den generelle internationalisering sætter naturligt fokus på universitetssektorens initiativer og muligheder på dette felt, og på længere sigt vil en hensyntagen til udviklingen på GATS / WTO området under alle omstændigheder være nødvendig.

Civiløkonomerne står gerne yderligere til rådighed i forbindelse med håndteringen af ovenstående, idet der henvises til vedhæftede råtekst til opinionskronik i Dagbladet Børsen den 28. januar 2005.

Med venlig hilsen
CIVILØKONOMERNE
Povl Tiedemann
Uddannelseschef.

Bilag

c.c.: Folketingets Skatteudvalg
Folketingets Uddannelsesudvalg
Folketingets Udvalg for Videnskab og teknologi
Rektorkollegiet
Akademikernes Centralorganisation

Bilag til Civiløkonomernes høringssvar vedrørende internationaliseringsbekendtgørelsen.

Handelshøjskoler og universiteter på vej mod det åbne verdensmarked.

v/ Povl Tiedemann, Uddannelseschef, Civiløkonomerne

Civiløkonomerne

Side 3

Med universitetslovens seneste justeringer fra december 2004 er der taget endnu et interessant, og på længere sigt afgørende skridt, på vejen mod et øget internationalisering på forsknings- og uddannelsesområdet.

Handelshøjskoler og universiteter har i varierende omfang langvarige traditioner for samarbejde med tilsvarende udenlandske institutioner, men de hviler i vidt omfang på enkeltstående og gensidige studenterudvekslingsaftaler samtidig med at de som regel kun omfatter studieophold på typisk et halvt års varighed. Der opereres således ikke på et frit marked, hverken betalings- eller deltagelsesmæssigt, blandt andet som følge af den stramme statslige/offentlige styring af vore institutioner og uddannelser. Handelshøjskolesektoren har dog stået for et gennembrud i forbindelse med udbuddet af MBA uddannelsen over de seneste 10 år. Her er sket en tilpasning til og målrettet anvendelse af de frie internationale markedsforhold både betalings- og ikke mindst deltagelsesmæssigt, således at der gennemføres hele afsluttede uddannelsesforløb.

Den aktuelle udvikling omkring universitetslovgivningen har med udgangspunkt i åbningen for egenbetaling for visse udenlandske studerende til også at omfatte bachelor- og kandidatområdet, taget skridtet videre mod at åbne for en generel liberalisering uden om de snævre gensidige aftaler mellem universitetsinstitutionerne og hen over hele deres uddannelsesudbud. Der vil således fremover ikke længere kun blive tale om at basere den internationale uddannelsesudvikling på halvårlige bilaterale udvekslingsophold, men i stigende grad hele afsluttede uddannelsesforløb i lighed med MBA forløbet, baseret på de studerendes frie valg. Heri ligger der et banebrydende sæt af nye internationale og nationale muligheder og konsekvenser.

Prissætningen for studiedeltagelse og dermed bortfaldet af det danske gratisprincip vil medføre et profilskift hos de udenlandske studerende der søger til Danmark under de nye lovregler i retning af ændrede kvalitetsforventninger ud fra kravet om "value-for-money". Hermed kan der forventes et konkret kvalitetsløft blandt de nye typer af studerende (kunderne i butikken), som naturligt nok også må bevirke en tilsvarende kvalitetsfokusering fra institutionernes side (leverandørerne). For de lokale danske studerende vil dette få positive konsekvenser både for det faglige niveau og indhold samt for studiemiljøet, der således bliver tilført internationale kvaliteter og synergier – der yderligere kan forstærkes gennem eventuelle adgangskrav.

På længere, og mere principielt sigt, kan indførelsen af egenbetalingsmodellen for udenlandske studerende også åbne for en generel liberalisering af universitetsinstitutionernes finansiering med positive konsekvenser for danske studerende. Der er hermed skabt fundament for at kanaliseringen af den individuelle betaling (uddannelsesstaxametereret) skifter fra den nuværende centrale overførsel fra Videnskabsministeriet til en decentral betaling via den enkelte studerende. Hermed kommer der samtidig en naturlig fokusering på de studerende som de direkte aftagere/kunder gennem deres involvering i pengestrømmen.

Uddannelsesmidlerne vil således helt konkret følge den enkelte studerende, hvilket især bliver nødvendigt når danske studerende skal have mulighed for frit at kunne vælge mellem både nationale og internationale uddannelser i et åbent marked – i lighed med de udenlandske studerende der fremover har adgang til det fulde sortiment på de danske universitetsinstitutioner.

Vi ser hermed konturerne af en udvikling, som Civiløkonomerne netop har underbygget i et specialudvalgsarbejde under ledelse af Professor Steen Hildebrandt fra Handelshøjskolen i Århus og som nu genfindes i statsministerens grundtanker på uddannelsesområdet. Det er nødvendigt at skabe nye og udvidede rammer for danske studerendes deltagelse på det åbne globale uddannelsesmarked for at vi kan være med i den fremtidige udvikling, hvor der vil være stadig mindre plads til traditionelle og snævre lokalt orienterede adfærdsmønstre.

*

Uddannelsesmonopolet på vej mod afvikling.

De generelle liberaliseringstendenser – ingen nævnt / ingen glemt – vil før eller siden slå igennem også på uddannelsesområdet. Det gælder om at tage udfordringerne op snarest muligt da det traditionelle statslige uddannelsesmonopol vil komme under pres. De bestående danske universitetsinstitutioner må fremover forventes at blive suppleret af både danske og udenlandske udbydere af tilsvarende uddannelser. Til gengæld vil det også fremover med den aktuelle justering af universitetsloven blive muligt for de danske universitetsinstitutioner at bevæge sig ud på det hastigt voksende internationale uddannelsesmarked.

I denne sammenhæng er det nødvendigt at være opmærksom på det internationale GATS* samarbejde, hvor netop de traditionelle statsligt/offentligt styrede uddannelsesmodeller er undtaget, og dermed desværre også isoleret fra de dynamiske kræfter der udvikler sig globalt. GATS problematikken er en ganske

væsentlig detalje som regeringen og hermed ikke mindst videnskabsministeren opfordres til at engagere sig i på nationalt og på internationalt plan, til sikring af at Danmark deltager i udviklingen omkring blandt andet de individuelle brugerbaserede finansieringsordninger – vort fleksible universitetsfinansieringssystem nyder i forvejen stor international respekt, så vi kommer ikke tomhændede til forhandlingsbordet på dette felt.

På uddannelsesområdet har vi i Danmark stærke traditioner for at være i front, lige siden Grundtvig og folkehøjskoletankerne, kombineret med ikke mindst det demokratiske tankesæt. Vi har hermed en konkurrencemæssig fordel, som kan være et stærkt udgangspunkt for at sætte Danmark på verdenskortet, og som vi ikke må lade os glide af hænde. På uddannelses- og forskningsområdet vil vi kunne gøre en forskel i lighed med andre sektorer hvor vi enten har eller har haft international gennemslagskraft. Gennem udnyttelsen af vore grundlæggende styrker på disse felter vil vi kunne skabe et værdifuldt bidrag til svaret på spørgsmålet som for tiden fremføres med stigende intensitet: "Hvad skal Danmark leve af i fremtiden...?"

Umiddelbart er der dog et par slanger i paradiset:

1)
Størrelsen på vore uddannelsesmidler (taxametersatser) på DKK ca. 30.000 pr år for eksempelvis erhvervsøkonomi, jura, etc. og dermed vore studerendes internationale betalingsevne skal vurderes i forhold til uddannelsesafgifterne på DKK 30.000 – 130.000 pr år på et 3 års bachelorstudium (B.Sc.) henholdsvis DKK 45.000 – 120.000 pr. år på et 2 års kandidatstudium (M.Sc.) i Europa. Hertil kommer udgifter til bøger og ophold. Finansieringen heraf skal vurderes i forhold til den enkelte studerendes danske indtægts- og beskatningsforudsætninger.

2)
Danske universitetsinstitutioner vil i forbindelse med tilpasningen til markedsforholdene umiddelbart skulle gennemgå en række dramatiske ændringsprocesser over en ikke definerbar tidshorizont. På kort sigt vil der kunne opleves isolerede eksempler på faldende studenterøgning, som de pågældende institutioner skal arbejde sig ud af.

* General Agreement on Tariffs and Services
under World Trade Organisation (WTO) samarbejdet
som er en videreførelse af det tidligere GATT initiativ.